

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra filozofie a spol. věd

Posudek vedoucího/opponenta diplomové práce *nehodící se škrtně

Jméno autora/ky	Gabriela Mlýnková				
Název práce	Smrt a smrtelnost v díle Jeana-Paula Sartra a Alberta Camuse				
Studijní obor	Filozofie a společenské vědy				
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. Jan Černý, Ph.D.				
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Doc. Mgr. Filip Jaroš, Ph.D.				
Konzultant práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)					
Rok obhajoby	2023				
Rozsah práce (počet stran vlastního textu + přílohy zvlášť):					
Obrazová příloha	ano - ne	Tabulky a grafy	ano - ne	Další přílohy	ano -ne

Použitá literatura (počet):

Hodnocení cíle/ů práce

(charakteristika cíle, způsob jeho stanovení, užitečnost cíle, slovně)

Bakalářská práce si klade za cíl shrnout hlavní rozdíly mezi pojetím fenoménu smrti a smrtelnosti člověka u Sartra a Camuse; k tomu přidává určitý exkurs k myšlení o lidské konečnosti u Nietzscheho a Heideggera jakožto dvou předchůdců existencialistické filozofie. Toto nebo podobné téma je sice častým tématem studentských prací (autorka sama s několika bakalářskými či diplomovými pracemi na toto téma pracuje), přesto platí, že jeho zpracování vyžaduje četbu velmi náročných textů jako je Sartrovo *Bytí a nicota* nebo Camusův *Člověk revoltující*. Autorka se tento nárok pokusila zvládnout tak, že se opřela především o sekundární odbornou literaturu k tématu (v českých originálech či překladech), a díky tomu určitou interpretaci některých pasáží těchto náročných textů skutečně nabízí, resp. reprodukuje; o její samostatné interpretaci těchto textů nemůže být řeč. O něco lepší je to s interpretací Sartrových a Camusových literárních děl. U Nietzscheho a Heideggera si autorka situaci zjednodušila tím, že pracovala pouze se sekundární literaturou, nikoliv s jejich vlastními texty.

Hodnocení obsahové stránky práce

<i>Užití zásadní odborné literatury a zdrojů</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Přiměřená odborná terminologie práce</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Vhodně zvolená metoda</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Splnění deklarovaného cíle/cílů práce</i>	ano	s výhradami	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

<i>Stylistická úroveň práce</i>	dobrá	s-výhradami	špatná
<i>Pravopis a gramatika</i>	dobré	s výhradami	špatné
<i>Vhodná grafická úprava stránkování a textu</i>	dobrá	s výhradami	špatná
<i>Zpracování příloh</i>	dobré	s-výhradami	špatné

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce

a) Celkovou obsahovou úroveň práce asi nejvíce snižují stylistická a redakční chaotičnost a nepřesnosti či nejasnosti v myšlení autorky. I ve finální verzi, která následovala po mnoha verzích předchozích, se objevují nesmyslné věty jako „Smrt Boha nám (lidem) má ukázat to, že i my můžeme být celkem jsoucího ve světě.“ (s. 11), kostrbaté věty jako „Dle Camuse sebevražda oplývá mnoha příčinami, které nás vedou k jejímu uskutečnění.“ (s. 11) nebo holé nepravdy jako „Poté se práce zaměří na Heideggerův pojem bytí pro sebe“ (s. 6 - jedná se samozřejmě o Hegelův pojem, který Sartre přejímá, Heidegger nikoliv). Práce s pojmem „bytí pro sebe“ tuto chaotičnost ilustruje obzvláště dobře: Nejdříve je původ pojmu v anotaci mylně připsán Heideggerovi; pak se na s. 10 objeví ve zcela nejasné a zmatené větě „K lidskému pobytu se pojí bytí pro sebe, které se váže k lidem a zároveň k sobě pojí o bytí o sobě skrze které se dobereme k bytí pro druhé.“ Poté znovu na s. 24 v pasáži už o něco méně zmatené, ale přesto ve své hutnosti ne příliš srozumitelné: „Smrt je pevně stanovený fakt, nemá, co dočinění s bytím pro sebe (bytí pro sebe v sobě zahrnuje i bytí pro druhého; dva různé pohledy na nahlížení situace. Bytí pro sebe lze nazývat *vědomím bytí*, tedy člověk se ve světě postupně utváří. Satre o bytí pro sebe říká, že *je tím, čím není, a není tím, čím je*).“ Teprve v předposledním výskytu tohoto Hegelova a Sartrova idiomu v celé práci, na s. 37, se setkáváme s určitým, byť stále ne zcela dostačujícím vysvětlením jeho významu: „Pohled na subjektivitu, která poukazuje na rozdíl v bytí-pro-sebe (bytí člověka – bytí vědomí) a bytí-o-sobě (bytí věci).“

Redakční chaotičností mám na mysli absenci redakčního nadhledu nad textem, což poznamenává kupříkladu podobu Úvodu a Závěru práce: Úvod práce má čtyři strany, ovšem z toho dvě a půl strany zabírá pasáž o Camusovi a zbytek je rozdělen zhruba takto: odstavec o fenoménu smrti jako takovém, odstavec o Heideggerovi, odstavec o Sartrovi, odstavec o Nietzsche, odstavec o Nietzsche a Sartrovi. Závěr zase nemá příliš podobu závěrečného shrnutí myšlenek v práci obsažených, nýbrž spíše podobu nového výkladu mnoha věcí čerpaného znovu ze sekundární literatury. K této redakční chaotičnosti patří také to, že autorka někdy jako by neměla přehled o tom, co kde už řekla, a proto se relativně často opakuje.

Přesto ale platí, že práce také něco smysluplného o zkoumaných fenoménech a textech říká, především asi proto, že autorka vychází z relevantní sekundární literatury k předmětu. Stejně tak platí, že části o Sartrových a Camusových literárních dílech jsou celkově jasnější a méně chaotické než části o jejich filozofických/esejistických textech.

Zásadní připomínky k formální úrovni práce

a) Formální nedostatky práce jsou úzce spojeny s obsahovými a shrnul jsem je výše. Vedle toho je v práci určité množství pravopisných chyb, zejména v psaní čárek ve větě.

Otázky k obhajobě práce

- 1) Zkuste vlastními slovy shrnout, čím se od sebe interpretace fenoménu smrti a smrtelnosti/konečnosti u Heideggera, Sartra a Camuse liší. Tedy nikoliv co všechno o těchto fenoménech říkají, ale pouze to, čím se od sebe navzájem liší.
- 2) Vysvětlíte, co podle vás znamená, že Sartre o smrti říká, že je bytím pro druhé (v práci to několikrát zmiňujete, ale ne úplně dostatečně vysvětlujete).
- 3) Je pro vás osobně, popřípadě pro vaše vrstevníky, kteří jsou vám blízcí, smrt a konečnost člověka věcí, nad níž přemýšlíte/přemýšlejí? Pokud ano, pomáhají vám v tomto přemýšlení filozofická a literární díla autorů, jimiž jste se v práci zabývala?

Výsledné hodnocení práce

Práci doporučuji – ~~nedoporučuji~~ k obhajobě. *nehodící se škrtně

Stručné slovní hodnocení (dle uvážení posuzovatele)¹

Práce se zabývá významnými filozofickými a literárními texty a nosným filozofickým tématem, její výsledek ovšem snižují stylistická a redakční chaotičnost a nepřesnosti či nejasnosti v myšlení autorky.

Hodnocení: D

.....14.8.2023.....
datum a místo

.....Jan Černý.....
podpis autora posudku

¹ Např. náročnost tématu, specifika řešení, samostatnost nebo invence studenta, co jsou hlavní klady, nedostatky práce, případně jaký je přínos, nebo využitelnost práce, navrhovaná doporučení k možnému zužitkování práce; zejména však návrh řešení pro případ nedoporučujícího posudku: a) upřesnit, doplnit nebo rozvést stanovenou pasáž, b) opravit, přepracovat stanovenou pasáž, c) přepracovat celou práci na zadané téma, d) vypracovat novou práci na nové téma.